

PLAUJ ATĀLU, STĀDA ZEMENES

19. augusts ir priestera Jāņa no Endes piemiņas diena, 20. augustā katoļi godina abatu un baznīcas mācītāju Bernardu, bet 21. augustā – pāvestu Piju X. Otrdienu, 22. augusts veltīts V. J. Marijai – Debesu un zemes karalienei, bet nākamā diena – jaunavai Rozei no Limas, ceturtdiena – apustulim Bartolomejam, bet piektdiena, 25. augusts, priestera Jāzepa no Kalasantas un visu Rīgas Metropolijas baznīcu iesvētīšanas svētki.

ZEMKOPĀJA KALENDĀRS. Šodien Mēness vēl Vērsu zīnē un pulksten 6.03 iesākās tā pēdējais ceturksnis. Sestdien un svētdien ir Dvīņu, nākamās trīs dienas Vēža, ceturtdien un piektdien – Lauvas zīnē. Ar vaivarīgiem un vibotnēm izdūmo skapjus, izpurina drēbes, sevišķi 15. augustā. No 20. datuma un līdz mēneša beigām jāplauj atāls, jāstāda zemenes un sīpolpuķes ziediem, pārstāda puķes, stāda avenes, krūmus un kociņus.

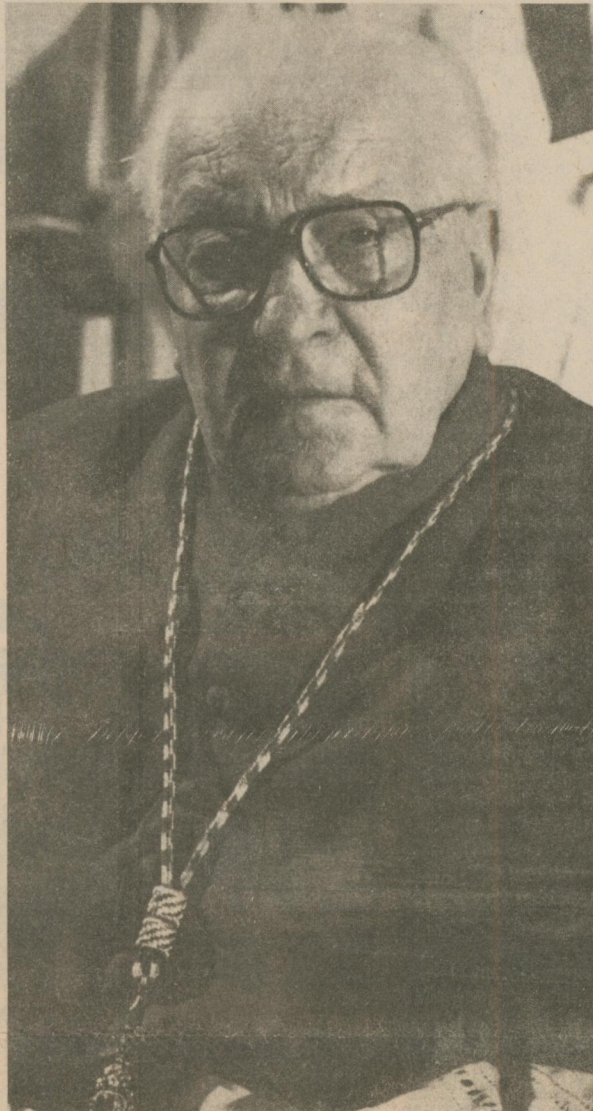
24. augusts ir Bērtuļa diena. Šogad rudzus sēt nav ieteicams Bērtuļa nedēļā – ir jauns Mēness, rudzi bija jāsej vai nu no 8. līdz 12. augustam, vai septembra sākumā ar jauno sēklu, kas noplauta un izkulta nedēļā ap Bērtuļiem. Ar šo dienu sākas sēņu laiks. Šogad no rītiem labām sēnēm jābūt jau nedēļu iepriekš, tās vāc, kad pie debesīm ir abi spidekļi, jo ātri aug un nav tarpainas. Sēni, ja tā pamanīta, nedrīkstot atstāt, lai paaugās – ja cilvēks to redzējis, tad, kā teikts ticējumos, lielāka neaugs. Lai tās tomēr varētu pamanīt, mežā nazis jānesot aiz muguras. Ja sēņu raža liela, tad tas neko labu nenozīmē – nākamajā gadā sagaidāma slihta labības raža.

ĪVĀROJAMI DATI

Šudņ, 18. augustā, pait 100 gadu (1895), kai Vorkovas pogosta dzyma pyrmais Latvijas katoļu kardinals Julijans Vaivods. Vuicējōs Vorkovā, tod Preiļu piļšātas skūlā, 1918. godā beidze Pīterpiļš Goreiģū seminaru. Pymō dorba vita jam beja Aglyuna, strōdōja daudzōs Latvijas draudzēs par skūlu kapelanu un prāvestu. 1958. godā par pretvalstisku rokstu sacerēšonu apcītyņōts un nūtsōts. Nu 1983. goda sōc pōrvaļdeit Reigās arhīveiskupiju, 1964. godā Romā isvēteits par veiskupu un 1983. godā icalts par

kardinalu. Sarakstējis vairōkas religiska satura un morālu vaicōjumu grōmotas. Myra 1990. goda 24. majā Reigā, beja paglobōts Aglyunas bazilikas dōrzā, 1993. godā pōrnasts uz bazilikas kriptu.

1920. goda 22. augustā nūtyka atjaunōtōs Reigās Veiskupijas vērsģona A. Springoviča konsekracija, tū veice Kauņas veiskups Jezups Svireckas. Šō poša goda 23. augustā dzimis publicists Bernhards Borgs, myra 1976. goda 16. decembrī.

TREIS NŪZEIMEIGI NŪTYKUMI BOLVU RAJONĀ

5. un 6. augusts Baltnovas – Škilbanu pusē beja nūtykumim bogōts. Šymōs dīnōs Upītē i Baltnovā apsagrūzēja daudzī tautas. 5. augusta vokorpusē Upītē bej sareikōts «Svātku breids tautasdzīsmēi». Iģansts šaidim svātkim beja Upītes etnografiskō ansambļa i Upītes bāru folkloras kūpas 15 darbeibas godu jubileja, i Upītes etnografiskōs tautas muzikantu kūpas 5 godu jubileja. Svātku breids tautasdzīsmēi beja bērzeitē pi dzišmu akmiņa rudzu kyuleišu statena svēteibā un ilga pīcas stuņdes, jo runōt, dzīdōt, doncōt i rūtaļōtīs gōja na viņ poši upeitīši, a i jūs tyvi un tōli cīmeni: Rekova un Brižcīma etnografiskī ansambli, Rikovas latgaļu tradīciju kūpa i dzīdūši Draugi nu Reigas. Klōt beja Škilbanu pogosta padūmes pōrstōvi, Bolvu rajona kulturas nūdaļas darbinīki, vītejō laikroksta pōrstōvi, ZA Folkloras krōtuves darbinīki, E. Melngaiļa TDN tradicionālōs kulturas daļas vadeitōjs A. Kapusts.

Baltnovā 5. augustā agrā vokorā sōcēs i 6. augusta agrā reitā beidzēs Bolvu rajona muzikantu (deju estrades ansambļu) saīts i balle OSVALDS'95. Pīsadaleja 11 Bolvu rajona estrades ansambli. Svātklus atklōja muzikantu grupa «Solo» nu Reigas i «Leijerkastnīki» nu Bolvim. Muzikantu snāģumu i meistareibas pakōpi vērtēja klauseitōji, kuru beja tik daudz, ka nabeja īspēju pat vysus apģōdōt ar vērtēšonai dūmōtīm žetonim. Baltnovas vvacais parks scanēja tai, i kai līpōs byutu sasādūšs kosmīskūs bišu spīti.

Izarōdēja, ka par lobōkū Bolvu rajona estrades ansambli skateitōji (klauseitōji) atzynušs grupu «Treis runči» nu Bolvim.

Nūbeigums 2. lpp.

SAKOPTĀKAJAM PAGASTAM – LATVIJAS PRECE

Divās kārtās ritēja Latvijas pašvaldību savienības, Latvijas Zemnieku savienības, Latvijas agronomu biedrības, Latvijas valsts radio un Latvijas Lauksaimniecības konsultāciju centra kopīgi rīkotais konkurss ar devīzi «Sakoptākais Latvijas pagasts». Preiļu rajonā, piemēram, citu īpašu pretendentu uz šo titulu nevarēja atrast, salīdzinot ar Riebiņu pagastu, citos Latgales novada rajonos vietējam, konkursa pirmās kārtās komisijām, nācās «pasvīst» – to var teikt par

Daugavpils, Balvu un citu rajonu pagastiem, kur redzama atmoda, varēšanas un gribēšanas spars.

Otrajai kārtai katrs rajons, izņemot Rēzeknes, kur laikam nespēja atrast piedienīgu pretendentu, izvirzīja pa uzvarētājam no pirmās kārtas. Preiļus pārstāvēja Riebiņi. «Savās mājās» šis pagasts «savāca» 102,5 punktus, no kuriem par zemes izmantošanu 13,5 sējumu stāvokli – 18, lopkopības attīstību un ganāmpulka kvalitāti – arī 18. mežu izmantošanu, kopšanu un

atjaunošanu – 9, meliorācijas sistēmu un ceļu stāvokli – 7, vides un sabiedrisko objektu sakoptību – 3,5 – 4, iedzīvotāju nodarbinātību – 5 punktus. Zonā šī pagasta novērtējums bija 96 punkti.

Otro vietu ar 75 punktiem godam ieņēma Balvu rajona Rugāju pagasts, kur par padomes priekšsēdētāju strādā J. Morozs. Trešo godalgoto vietu guva Bebrenes pagasts, priekšsēdētājs A. Saušs, no Daugavpils rajona ar 71 punktu. Šim pašam līmenim atbilda arī Dagdas pagasts, priekšsēdētāja S. Viškere, no Krāslavas rajona, bet nākamajā, jau ceturtajā vietā ar 70 punktiem ierindojās Malnavas pagasts, priekšsēdētājs J. Bozovičs, no Ludzas rajona. Katrā pagastā tika atsevišķi vērtēti pa vienai piedāvātajai zemnieku saimniecībai un pa vienai no tām, ko izvēlējās Latgales zonas komisija. Daži jautājumi tās vadītājam, galēnietei (Preiļu rajons), Latvijas agronomu biedrības pārstāvei Jevģenijai Stīkānei:

– Kāda, jūsu skatījumā, ir lauku kopaina mūsu novadā?

– Bija vietas, kur daudz kas jau zaudēts, kur rodas pamestības iespaids, bet vispār mūsu novads nav vis kā aizmirsta atmata – aug un stiprinās lauku kultūra, zemnieki strādā gana darbīgi un gana tālredzīgi. Ir pagasti, kur ļoti daudz uzmanības pievērsts tam, lai uzturētu un saglabātu jau sasniegto agrofonu, audzētu produktīvus un veselīgus lopus, strādātu ar videi draudzīgām metodēm. Cilvēki ir nomodā par pagastu teritoriju vizuālo sakoptību.

– Bija pietiekami liels laiks no konkursa sagatavošanas, sākuma un līdz dienai, kad notika otrā, galīgā kārtā, lai sagatavotos. Un arī apsoltās balvas bija pietiekami «spēcīgs arguments».

– Tas jā, bet, ja iepriekš nebūs bijis stipru pamatu, tad neko prātīgu tomēr nesasteigsi. Mūsu novada laukos neklājas viegli, bet it visur var redzēt, kā zemnieki atgriežas savās saimniecībās, ceļ lepnas dzīvojamās mājas un saimniecības ēkas. Skaidrs, ja kurš nolēmis doties pretī postam, aizraujas ar dzeršanu un citiem netikumiem, tad to nez vai iespējams atturēt no kritiena bezdibeni.

– Jūs, tāpat, esat optimistiski noskaņots?

– Jā, tā var teikt un to apstiprina redzētais visos konkursos izvirzītajos pagastos, ciemojoties pie zemniekiem.

Par labāko zemnieku saimniecību atzīta E. Liepiņas (Riebiņu), A. Brieža (Rugāju), Šicānu (Malnavas), Komuļu (Bebru) un citas. Tās, tāpat kā labākie pagasti, vērtīgas, Latvijā ražotas balvas saņēma skates noslēguma parādē Preiļos 5. augustā uz pilsētas stadiona zaļā maura, pasniedza Latvijas pašvaldību savienības pārstāve L. Pļavinska, LZS vārdā E. Rutkis kā partijas Latgales novada kurators un LLKC vārdā – Daugavpils nodaļas vadītājs V. Kalāns, bet pats LZS priekšsēdētājs A. Rozentāla kungs Riebiņu pagasta priekšsēdētājam A. Daugavvanagai nodeva atslēgas no gluši jauniņā mikroautobusa «Latvija» ar uzrakstu «Sakoptākais Latvijas pagasts». Nu pa mūsu zemīti katrā etniskajā novadā ripo pa vienai tādai mašīnītei. Riebiņieši savu ieguvumu tūdaļ priekšsēdētājas personā apmazģāja ar šampānieti un izmēģināja, pa stadiona skrejceļu pavizinot etnografiskā ansambļa dalībnieces, piebilstot:

– Nu navajadzēs prasīt transportu ciema dziedātājam un citiem aktīvistiem – būs pašiem savs.

Antons Rancāns

MLĢ GAIDA

Pēc politiskiem solījumiem MLĢ 50. izlaiduma aktā, kas nāca kā no Ziemeļreinas–Vestfālenes (ZRV) valdības puses, tā no Latvijas valdības premjera, 5. jūlijā MLĢ bija ieradies ZRV valsts kancelejas vecākais ministru padomnieks Weiss (Weiss), lai apspriestu skolas situāciju un konstatētu atbalsta apmērus tuvākajā nākotnē un nākamajos piecos gados. Vācu valdība sagaida, ka arī Latvijas valdība parādīs augošu interesi MLĢ darbam un tās materiālais pienesums palielināsies.

MLĢ skolēnu saime mazliet pieaugs. Tie, kas tiks uzņemti 11. klasē, varēs šo skolu pabeigt trīs gados, ar pilnām tiesībām iestāties jebkurā Eiropas universitātē.

MLĢ darbs paplašināsies arī skolotāju tālākizglītošanās laukā. Jau nākamajās dienās Minsterē ieradīsies 9 vācu skolotāji, kurus informēs kā par Latvijas skolu sistēmu, tā par apstākļiem Latvijā vispār, lai viņi jaunajā mācību gadā mācītu Latvijas skolās. Rudenī MLĢ savukārt aprūpēs grupu skolotāju no Latvijas, kas papildināsies Minsterē.

Skolēni, kas vēlētos 1995./96. māc. gadā apmeklēt MLĢ, var vēl pieteikties. Priekšnoteikums ir labas vācu valodas zināšanas, jo paredzēta sadarbība ar vācu ģimnāziju.

Jāiesūta pēdējās liecības kopija. Jāuzrāda pašpiemaksas iespējas uzturēšanās izdevumu segšanai internātā. Intervijas ar kandidātiem notiks Rīgā. Lūdzu rakstīt:

Lettsches Gymnasium Münster,

Herrn Direktor F. Seibold, Salzmannstr. 152, D-48159 Münster, Fakss 251-218772.

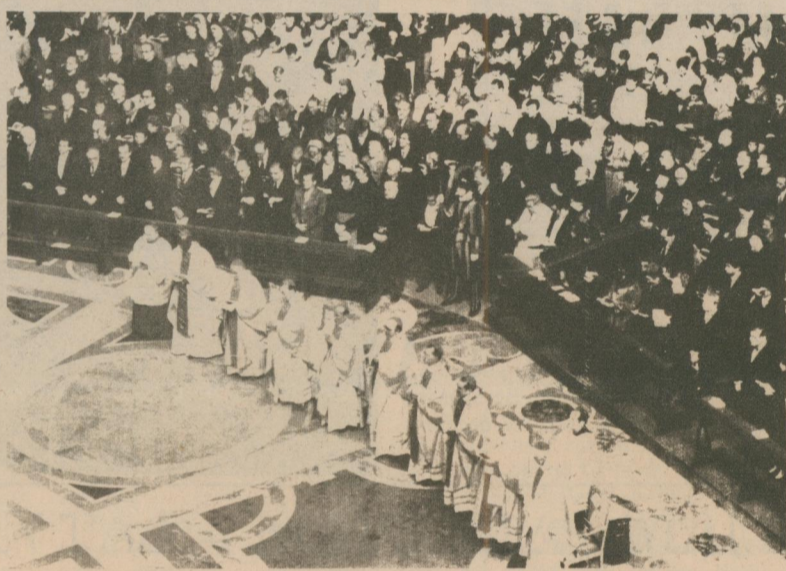
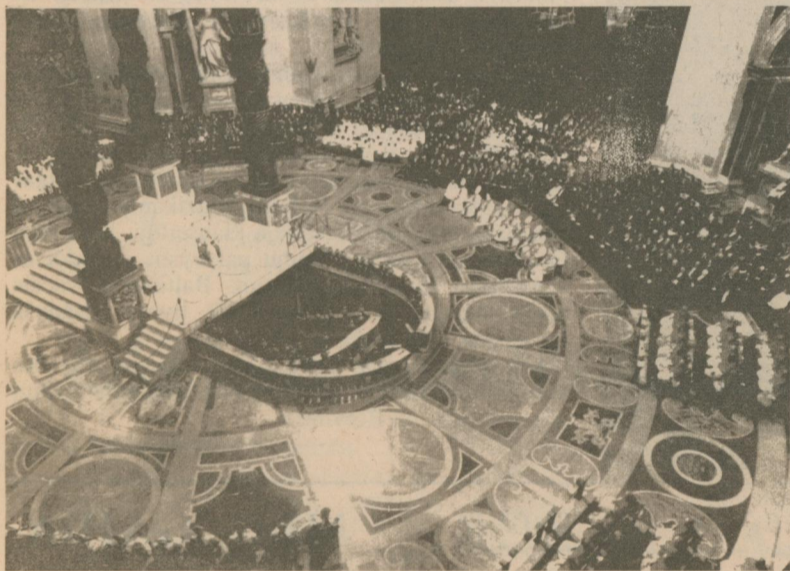
Latviešu Tautas kopības valde

Riebiņu pagasta priekšsēdētāja Anna Daugavvanaga

REDKOLĒGIJA: Valija Berkina – Jēkabpils, Jānis Elksnis – Latgales Kultūras centra izdevniecība, Pēteris Gleizdāns – Rēzekne, Ivars Magazeinis – Daugavpils, Anita Petkune – Krāslava, Antons Rancāns – Preiļi, Antons Slišāns – Balvi, Viktors Trojanovskis – Ludza, Pēteris Zeile – Rīga.

MŪSU PIRMAJAM KARDINĀLAM – 100

Aleksandrs Proboks

NO RĪTUPES LĪDZ KOLIMAI

5. turpinājums

Nojautu nelāgu, izmisīgi meklēju izeju no šī muļķīgā stāvokļa. Desmitiem variantu izskrēja caur smadzenēm, kamēr izlēmu pretoties. No puikas gadiem zināju, ka pie kaušanās ne visu izšķir spēks. Liela nozīme te ir izveicībai, tehnikas prasmei. Līku kopā sādžas zēnu karos un izmeklētāja kabinetā uzkrāto pieredzi, sakopāju dūšu un, kad Goša nostājās «pozā», situ ar atvērtas plaukstas malu pa kaklu zem auss. Sitiens iznāca tik spēcīgs, ka pašam tirpa roka. Homoseksuālists iegārdzās, dzimumloceklis tam sarāvās kā sasauts gaisa baloniņš, kļuva zilgans. «Urka» vēl satāvēja un stiklainu, nedzīvu skatu raudzījās kaut kur pāri. Atmiņā nāca ciņa ar Šuriku Ludzā, kad tas, līdz galam nepieievēts, celās un izkrāsoja man ģīmi. Nē, puisīt, tas nenotiks! – nodomāju un ātri iespēru vinam kājstarpē. Goša sagriļojās, izlaida no saujas dzimumlocekli un saļima uz grīdas. Pēkšņi viss apklusā. Un tad:

– Gošu nosita! Gošu nosita! – kļiedza «urkas». Kāds jau daudzā dzelzī kaltās kameras durvis.

– Pahan, Gošu nosita! – auroja «urkas», saucot palīgā barvedi.

No spilvenu ložas trasās ārā drukns, sarainu seju vadonis. Krekla tam nebija. Uz plikas miesas bezpiedurkņu veste. Šodien tas labi iederētos diskžokeja vietā diskotēkā. Rokas, krūtis un vēders vienos tetovējumos. Nārs, dunči, kārtis, enkuri un visam pāri treknus uzraksts «urka» žargonā – solījums neaizmirst māti.

Visi pašķīrās, un galvenais, sakņupis kā tīģeris, lēcienam gatavs, tuvojas. Nu, beigas! – es apjautu. Acis parādījās plāna miglīņa. Histeriski iekļiedzos:

– Neēj klāt, nositišu!

Laikam biju briesmīgs savās bailēs,

jo barvedis saminstinājās. Tā bija augstākā bezkaunība pret visiem cienījamo «pahanu». To negaidījis, viņš lēni apgriezās un, aizgājis pie guļamlāvas, nolauza palielu dēli. Nu viņš no jauna tuvojas, izvalbitām acīm, sarkans kā vēzis. Es redzēju tikai viņa zili svītroto vēderu un dēļa galu spalvainajās rokās.

Tikai tagad sāku apjaust, ko nelabojamu biju izdarījis. Kāpēc mēs savu rīcību novērtējam jau tikai pēc tam, kad neko nevar vairs glābt? Dzīvē reti kad mēdz būt kā kino. Kā es varēju, kā drikstēju pacelt roku pret šo vareno sistēmu? Te ļaudis dzīvoja pavisam pēc citiem likumiem, nekā vidē, kurā biju līdz šim. Te jau bija komunisma pirmā pakāpe. Te visi saņēma vienādu devu. No rītiem reizē celās, reizē barojās un iztukšojās, reizē gāja gulēt uz kopejās lāvas. Arī sapņi tiem bija primitīvi, vienveidīgi. Es te ienācu kā svešķermenis, nepieņemams. Es pat neiedomājos krist ceļos, lūgties, pazemoties. Mana rīcība nebija piedodama. Tas arī nebija paredzēts šīs sabiedrības morālajā kodeksā.

Kļuva baidīti, gaidīju sitienu, taču... durvis ar troksni atsprāga, un kamerā iegāzās trīs uzraugi. Liekas, viņi visu vērojuši caur durvju «acīti». Domādami, ka gulošais ir jauniņais, tie sāka meklēt, kas sitis. Pēc zons likumiem nevienam vainīgo neuzrādā, bet tam pašam jāpiesakās, lai citi neciestu. Es, apjucis, tāpat stāvēju un gaidīju, kas nu būs. Tad kāds no malas mani pagrūda, sak ej, piesakies. Es to nesaprātu, stāvēju, varbūt arī mute bija vaļā, gaidīju. Tad vēl kāds pagrūda tik spēcīgi, ka aizlingoju līdz kameras durvīm. Uzraugi to labi saprata, izveicīgi sagrieza man rokas aiz muguras un kā bumbu izmeta no kameras.

Atjēdzos pagrabstāva karceri. Tā kā nodaļas priekšnieks pats bija klāt, viņš

arī paziņoja soda mēru savu pilnvaru robežās – trīs diennaktis karceri. Protams, ja cietušajam nebūs smagu seku. Citā gadījumā lems augstākā priekšniecība. Labi, ka arī tā.

Paliku viens 1x2 m mazā nišā. Pēc lielā sasprindzinājuma nāca atslābums. Raudāju ilgi, no visas sirds. Kļuva vieglāk.

Nočirkstēja durvju aizbīdnis, atvērās lodziņš, un koridornieks paziņoja, ka «nosistais» dzīvs un spēlē kārtis, bet es varēšot atgriezties kamerā, ja tikai priekšnieks sodu atceļ. Neiepriecinoša ziņa. Sapratu, kas mani sagaida. Jutu, ka seja noraso un kreklis pielpin mugurai. Tikai tagad sapratu, sajutu, cik te smacīgs gais! Vai nav liktena ironija? Tomēr neapmulsu:

– Vai jus viens pats to izdomājāt?

– Ko? – nesaprata uzraugs.

– Ko teiks priekšniecība, esmu politiskais?

Uzraugs aizcirta lodziņu un aizgāja saskaņot turpmāko. Tovakar neviens neatnāca. Korpusa priekšniekam darba laiks bija beidzies. Nomainījās arī pārējā sardze. Nu, likās, biju aizmirsts. Ritā, tualetes laikā, ar slotu izberzu «parašu», izmazgāju piegānīto karceri un cerīgs gaidīju tālāko.

Kaloriju daudzums, ko biju iekrājis, gulšņājot lazarētē, tagad ātri izsīka. Kad dzīvībai vairs nekā nedraudēja, līdz izmisumam gribējās ēst. Est un tikai.

Trešajā dienā, kad gaidīju soda beigas, bet vēl vairāk «paikas» atjaunošanu, mani izsauca pie izmeklētāja. Tas liekulīgi pabrinājās, ka esmu bez svārkjiem. Es nekādu sūdzību neizvirzīju, un ar to lieta bija izbeigta. Pēc nopratināšanas atgriezās vieninieki, un cietuma dzīve turpināja savu ritmu.

Pleskavas kazemātos izmeklētāji

bija organizējuši homoseksuālistu grupu, kas, negribēdami, lai tos nosūta darbā uz lēģeriem, gulšņāja kopejā kamerā un vajadzības gadījumā palīdzēja izmeklētājam «atzišanās» dabūšanu no tautas ienaidniekiem. Pēc diviem trim mēnešiem tomēr šos palīgus izsūtīja uz nometnēm, bet to vietā atrada citus.

Gandrīz katru nedēļu kamerā notika kratīšana – «šmons». Iztaustīja drēbes, guļas vietu. Likās, ka sevišķu baudu uzraugiem sagādā miesas apskate. Skatījās mutē, ausīs, kamēr viss noslēdzās ar tūpla izejas pētīšanu. Kas te varēja rasties? Vieninieka kamerā, nekādu sakaru ar citiem «zekiem», produktu pienesuma no brīves nav. Tāda bija instrukcija, un padotie to uzticīgi pildīja.

Spieģošanās neatzinās, un augusta beigās Pleskavas prokurors Perkaļevs apstiprināja izmeklētāja sastādīto apsūdzības rakstu, un es saņēmu pantā paredzēto termiņu.

Pēc tiesas, maizes devu palielināja par simts gramiem. Saņēmām visus 600 gramus dienā. Vīra palika tā pati iepriekšējā. Atļāva divreiz mēnesī «bodīti». Tas ir, ja kādam reķinā bija nauda, vai kāds viņam to atsūtīja, varēja izrakstīt no cietuma vaikaļiņa maizi, cukuru, tabaku, sērkokciņus līdz 20 rubļu kopvērtībā.

LEŅINGRADAS «KRESTI»

Pēc tiesas vairāk kā nedēļa pagāja mokošās gaidās. Darbā nekur nūsūtīja, bet cietuma darbos visi robi bija aizpildīti ar tiem ieslodzītajiem, kam soda izciešanas termiņš tuvojas beigām. Jutos dziļi vilies savās cerībās drīzāk pieēsties. Sāku bailoties, vai vēl kāda cita izmeklēšana nav gaidāma. Tomēr kāda pēcpusdienā, jau septembra beigās, izsauca «ar mantām». Cietuma sēta kolonā pa divi jau stāvēja ap trīsdesmit notiesāto. Tātad, beidzot, uz nometni, darbā. Uzraugi un nez no kurienes atsūtītais konvojs bēl un vēl pārbaudīja, kur dzimis, audzis, ko darījis, kur mācījies, lai nabūtu nekāda mānīšanās, kad ieslodzītie mēģina slēpties aiz sadomātiem vārdiem.

Turpinājums sekos.

Kardināls dzimis Vārkavas pagasta Bernānos, Izidora un Franciskas ģimenē. Par priesteri Pēterpils katedrālē 1918. gada 7. aprīlī viņu iesvētīja biskaps Cieplaks. Pirmie darba gadi aizritēja Aglonā, Daugavpilī un Ludzā, bet no 1924. gada strādāja Alšvangā, Ventspilī un Lēnās, 1938. gadā biskaps A. Urbšs iecēla par sv. Jāzepa katedrāles prāvestu un Liepājas bīskapijas kūrījas kancleru. No 1944. gada J. Vaivods bija Liepājas bīskapijas ģenerālvīkars un Liepājas dekāns – līdz 1958. gadam. Par katehisma izplatīšanu rokkrastā 1958. gadā notiesāts uz diviem gadiem Mordovijas stingrā režīma nometnē.

Pēc atgriešanās dažus mēnešus pavada bez darba, bija smagi slim. 1961. gadā iecelts par Rīgas sv. Jēkaba katedrāles prāvestu, bet nākamajā gadā – Rīgas kūrījas ģenerālvīkars. Būdam šajā amatā, dekāna Jāņa Ušerovska pavadībā, 1964. gadā ieradās Romā uz II Vatikāna konsila trešo sesiju, pāvests Pāvils VI viņu iecēla par bīskapu, Rīgas un Liepājas apustulisko administratoru. Šī paša gada 18. novembrī Čenstohovas Dievmātes kaplīcā pie sv. Pētera kapa, asistējot bīskapiem B. Sloskānam un J. Rancānam, Vatikānā kardināls Pāvils Marella konsekreēja par bīskapu.

Kardināls J. Vaivods piedalījies arī ceturtajā sesijā, I un II vispasaules bīskapu sinodē Vatikānā, baznīcas kanonisko likumu kodeksa komisijās. Viņš sarakstījis grāmatas «Ir Dīvs» (1920), «Ļaunuma olīts» (1921), «Mozō Nelli» (1921), «Rūzeite» (drama, 1921), «Eisa fundamentālā dogmatikā» (1924), ludiņu «Betlemes staleits», vairākus npublicētus rakstus.

1983. gada 2. februārī J. Vaivods bija viens no 18 jaunajiem kardināliem, kuri amatā svinīgi ievesti Romā, Svētā Pētera bazilikā. Viņam kā titulbaznīca tika piešķirta Basilica Santi Quator Coronati, kļuva pāvesta senāta loceklis un šis romiešu draudzes bīskaps. Viņa galvenās tiesības nu bija vēlēti inronizēt pāvestu, no Jāņa Pāvila II rokām saņēma purpura bereti un gredzēnu. Jaunā kardināla ieviešanas amatā ceremonijā klāt bija 6000 svētoceļotāju un viņu pulkā 27 latvieši. Tolaik viņam bija jau 84 gadi un vecākais starp jaunajiem kardināliem.

Attēlos: Svētais tēvs Jānis Pāvils II uzliek J. Vaivodam kardināla bereti, sveicienā apskauj musu cienijamo visas katoļticības Latvijā pastāvēšanas vairāk nekā 800 gados pirmo kardinālu; Svētā Pētera bazilika kardinālu konsekreācijas laikā (centrā – ieeja uz sv. Pētera kapu); kardināls J. Vaivods Svētā Mises upura laikā stāv otrais no labās.

TREIS NŪZEIMEIGI NŪTYKUMI BOLVU RAJONĀ

Ūtrō vīta ikryta «Karburatoram» nu Škilbanim, trešū daleja grupa «Otto» nu Bolvim un «Draugi» nu Tilžas.

Svātklus Upītē sponsorēja Škilbanu pogosta padūme i Latgolas Demokrātiskō partija, a muzikantu svātklus Baļtinovā – firmas «NKO» i «BF», Bolvu rajona kulturas nūdaļa.

6. augustā uz Baļtinovas baznīcas 300 godu jubilejas Mišu puļcejōs daudz katoļticeigūs, cimeņu i rajona valdeības pōrstovu. Beja arī Sacimas deputate Anta Rugāte. Baznīcas svātklus vadēja prāvesti A. Budže i J. Svyļāns, šū svātklus itvōrēns tyka īsvēiteita pimiņas plōksne bazneickungam mūcekļam, ivārojamam Latgolas sabidrīskajam darbinīkam, rakstnīkam Pīteram Apšīnīkam, kai arī īsvēiteits krysts vītā, kur atsaroda pymo Baļtinovas (tūlaik saucēs Supānu) bazneica.

Šaidi svātki bolvenišus tyvynōja i styprynōja goreigi.

Ontons Slišāns

KRUCUFIKSS TELPĀ

Saskaņā ar Kristus vārdiem ticīgajiem ir jālūdzās uz Debesu Tēvu arī vienatnē «savā istabā» (Mt 6.6).

Šajā saulē, savtīgi sniedzoties pēc loģiski izkārtotās pārtikuša cilvēka dzīves, pieradinām sevi dievināt pasaules dizaina rādītās interjeru iekārtas. Dažbrīd neapzinām, ko vairāk apbrīnojam – importa mēbeļu izmaksas vai to oriģinalitāti. Pārāk mierīgi noraugāties vienaldzības misijā, kura miegaini attīsta iekšējo ticību (neticību), tās izpausmes rādītājus pie vienpusīgas vērtību skalas. Brīvības rīcības sfērā piemirstam organizēties gara lielumam, atbildībā pret Dievu.

Sadzīves interjeru ietrādātas mākslas normas neizvirza bezdievību, drīzāk spārno izvērtēt individa subjektīvās nostādes, ekonomiskajās un garīgajās attiecībās sevi nepiekrāpt, savlaicīgi izjust Dievišķa augstuma atklāsmi zemes virsū, ne minūti, bet ģimenes dzīves uzdevumiem gadiem lietojamās telpās apzināt lūgšanas vietu. Jaunās atklāsmēs labestīgi mācīties dzīvot, Dievu lūgt Jēzus Kristus vārdā!

Ir ļoti zināms, ka mūsu sabiedrība, tajā skaitā arī Baznīca, liek lielas cerības uz ģimeni kā jaunās paaudzes neviltojas audzināšanas sastāvdaļu. Ticīga ģimene ir ticības skola, tādēļ mājokļos svarīga nozīme ir svēto tēlu vizuālajai klātbūtnei, kur ne tikai atgādina ticīga cilvēka pienākumus, bet patērē un stiprina katoliskās ticības garu.

«Es esmu ceļš, patiesība un

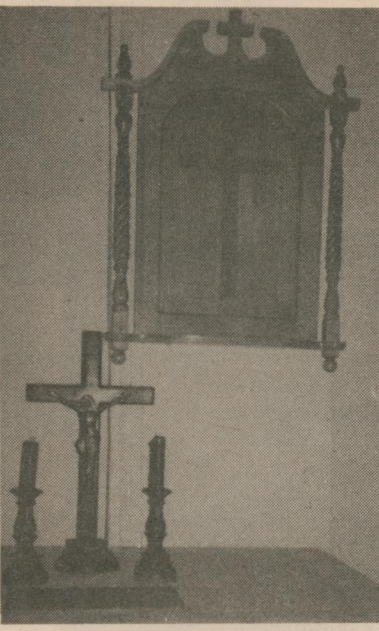
dzīvība» (J 16.6). Šos pravietiskos vārdus atcerējos novada pazīstamu kultūras darbinieku CELINAS un DONATA IGOLNIEKU ģimenes dzīvojamās telpas krucifiksa mūsdienīga mājas miniatūra variantu izvērtējot. To kā ļoti pozitīvu

parādību uzsvēru tai apstākli, ka daudzi to vēlētos iegūt savā īpašumā, bet neizdarība šī vēlēšanās zūd. Šodienas cilvēka aizņemtība savās problēmās un apdzīvotās telpas šaurība (kā arī pārbagātība) nevarētu būt par aizbildinājumu vai atrunu tam. Cienot cilvēcības statusu ne jebkura ierēdņa amata, aktuāls kļūst vaicājums – kāpēc vēl gadsimtu mijas cilvēki šaubās un ir laiski daudzveidīgās pieejās un iespējās, labā gribā veidot profesionālās mākslas kritēriju izsvartu savu

krucifiksu. Tas sirdi dara stiprāku un veselāku ne jau ar vēsturisku faktu no cilvēka Jēzu dzīves vien. Bez vārdiem ar mākslas tēlu mums tuvina svētīgo sniegtās gaismas atspulgu, tie taustāmi un redzami garīgajā īstenībā, ticības pieejamības loģikā.

Brīnumaino jūtu, ko Dievs cilvēkam dod, izpratne un līdzjūtība izcila cilvēka, Latgales katoļu garīgās mūzikas autoritātes.

ērģelnieka Jāzepa Krīvāna (1879 – 1972) meitas Celinas ģimenes labestībā ir apbrīnas cienīga. Cienītā namamāte ir tiesīga būt lepna uz savām, ciltsskokā iesakņojušām katoļu ticības un mūzikas mākslas tradīcijām (lasiet «K. Dz.» 94. 9.). To apzinot, mākslas maģistra J. Igovena darbnīcas koka tēlnieki, dvēseles skaistumam precīzā, profesionālā izpildījumā atrisina Igolnieku

saimes istabas lūgšanas vietas galvenā akcenta – krucifiksa – raksturīgos pielietojuma stāvokļus.

Dekoratīva pamatne (80x60 cm), kura stacionāri piestiprināta sienai, izceļ krustu. Konkrētā interjerā rada svinīgu noskaņu, veido lūgšanas vietas miniatūru (attēls Nr. 1). Ja ir vajadzība – no vartikālās plaknes noņemto krustu var ielikt pamatnē (kura arī noņemta no kopīgās kompozīcijas – tā kalpoja kā ziedu ieliekamā trauka formas dekoratīvs apvāks). Izveidotais krucifikss stabili stāv uz horizontālas plaknes un kalpo ticīgas tautas daudzveidīgiem rituāliem (attēls Nr. 2).

Sienas dekora kompozīcijas vizuālā kopforma Latgales katoļu mākslinieciskajā kultūrā iestrādāto tradīciju ievirzē var dot stimulu savdabīga lūgšanas vietas krucifiksa – altāra etalona izveidei, kurš savā ārējā veidolā radniecīgs ar baznīcās sastopamiem, baroka stila iezīmēm bagātiem, lietišķi dekoratīvās mākslas priekšmetiem.

Ar savu godu un sirdsapziņu (ne režīmu) Latgales ticīgā tauta aistāvēja Evāņģēliju, sekoja Kristum, kuru atzīstam un turam cieņā, veidojot savas istabas, savas ģimenes, savus krucifiksus, savas lūgšanu vietas, kuras atzītas visās civilizētajās valstīs, ticības brīvībai, cilvēcei kopumā.

Tēvu un sentēvu (gadus neskaitot) iekoptā tradīciju krāšņumā vēl varētu izdalīt daudzkrāsainus vizuālus tēlus, fantastiskus iespaidus par ģimenes ikdienas lūgšanu vietām. Pati Svētā ģimene ar labu piemēru liek atcerēties psalmā teikto: «Cik mīļi ir tavi mājokļi, kungs!»

Pēteris Gleizdāns

Par ko balsot? Ko izvēlēties? Iepazīstinām ar deputātu kandidātu no apvienības «Latvijas ceļš» saraksta, VAS «Dauteks» ģenerāldirektoru Jāni Ambaini.

(Saisināti no «LATGALES LAIKS»)

GRŪTĀKOS LAIKUS ESAM PĀRDZĪVOJUŠI

Anatolijs Krilovs

Nav nozīmes reklamēt bijušo ķīmiskās šķiedras rūpniecību, pašreizējo valsts akciju sabiedrību «Dauteks» – uzņēmumu, kas pazīstams tālu aiz Latvijas robežām. Neraugoties uz ekonomiskām un politiskām kataklīzām, akciju sabiedrība arī tagad nodrošina ar darba vietām tūkstošus Daugavpils iedzīvotāju. Ekonomiskā krīze nevarēja paiet secen tādām rūpniecības gigantom, kāds ir «Dauteks», iespējams, to izjuta vairāk nekā citi, mazāki uzņēmumi. «Dauteks» ja ne plaukst, tad katrā ziņā dzīvo.

– Ambaiņa kungs, ievēroju milzīgus izkrāsotus autofurgonus, kuri stāv pie rūpniecības vadības korpusa.

Tā autotehnika izvadā mūsu sabiedrības produkciju. Furgona ietilpība ir no 15 līdz 22 tonnām. Dažas automašīnas pēc produkcijas brauc pie mums no ārzemēm. Savas preces izvadājam arī paši, izmantojam firmu «Dilārs» un «Gaita» pakalpojumus. Lūk, šodien, piemēram, iekrāvam piecus furgonus. Uzskatu, ka tas ir daudz. Pārsvārā dodas uz Rietumiem.

– «Dauteks», kā daudzi uzņēmumi, neizvairījās no ražošanas krīzes. Šobrīd akciju sabiedrības stāvoklis uzlabojies.

Pašus grūtākos laikus esam pārdzīvojuši, kaut arī lielāties pagaidām pāragri. Taču ražošanas rādītāji ļauj cerēt, ka viss iet uz labo pusi, sarazotās produkcijas apjoms palielinājies par 22,7 procentiem. Tas ir divas reizes mazāk, nekā ražojām 1991. gadā. Stabilitāte ir, taču mūsu uzdevums palielināt produkcijas apjomu, salīdzinājuma ar pagājušo gadu, par 50 procentiem. Šī uzdevuma izpildīšana gluži reāla, bet no darba ritma izsīt nemitīgais uzlabojums pieaugums. Īpaši tas jūtams šogad. Metāls sadārzinājās par 40 procentiem, un tas nozīmē, ka pieaugs cenas arī produkcijai.

– Vai esat mainījuši sortimentu,

vai arī tas paliek tradicionāls?

Nevar teikt, ka sortiments paliek nemainīgs. Nesen saņēmām pasūtījumu no Amerikas – izgatavot 45 tonnas 4,5 TEKS diegu. Agrāk tādu produkciju neražojām, jo nesa zaudējumus. Taču, lai iekarotu stabili tirgu, mēs šos diegus saražojām un nosūtījām.

Apģūstam jaunu tradicionālā korda auduma sortimentu, kā arī ražojam plaša patēriņa preces. Neraugoties uz grūtībām, cenšamies ievērot pieprasījumu.

– Uz kurām valstīm nosūtāt visvairāk savas produkcijas?

Lielākā daļa aiziet uz Rietumeiropu un Ameriku. Lūk, skaitļi. Pirmajā 1995. gada pusē no kopējā produkcijas apjoma Latvijā, palika 24 procenti, uz Lietuvu, Igauniju, NVS valstīm nosūtīti 33 procenti, uz Rietumeiropu un Ameriku – 43. Šajā pašā laikā pagājušā gadā Latvijā palika 25 procenti produkcijas, Lietuvā, Igaunijā un NVS valstīs – 55, Rietumieņiem un Amerikā – 20. Kā redzat, mūsu preču izplatības ģeogrāfija arvien vairāk ietiecas Rietumos. Taču mēs neatsakām arī uzņēmumiem, kurj atrodas Krievijā un Baltkrievijā. Šodien daudzi no tiem ir maksātnespējīgi, kas apgrūtina mūsu savstarpējās ekonomiskās un ražošanas attiecības.

– Tas, ka norēķini ar Baltkrievijas un Krievijas uzņēmumiem sarežģīti, kļuvis par aksiomu. Bet kā ar Rietumu ārvalstu partneriem?

Te īpašu problēmu nav. Saskaņā ar līgumu, Rietumu uzņēmumiem valūta jāpārskaita desmit dienu laikā no produkcijas saņemšanas. Tie tā arī dara, to vidū ir arī tādi, kas izdara iepriekšēju apmaksu, kas «Dauteksam» ļoti izdevīgi.

– Ambaiņa kungs, lai kādi arī nebūtu jūsu savstarpējie norēķini ar Krievijas un Baltkrievijas uzņēmumiem, jāatzīmē, ka tieši šīs valstis ir lielākie izejvielu piegādātāji «Dauteksam».

Daudzi šo valstu uzņēmumi, kas ražo izejvielas, nokļūvuši lielā atkarībā no Rietumu kompānijām. Tās arī diktē savus noteikumus, lēti iepērk ize-

jvielas, bet pēc tam pārdod citām kompānijām, par krietni lielāku cenu, gūstot milzīgu peļņu. Šī iemesla dēļ saņemt izejvielas pēdējos divos mēnešos ir ļoti grūti. Pamatizejviela «Dauteksam», kā zināms, ir kaprolaktāms. Mēs to ievadam šķidrā veidā dzelzceļa cisternās.

– Kāda ir akciju sabiedrības darbinieku vidējā alga?

Sešu mēnešu laikā, salīdzinot ar pagājušo gadu, palielinājies par 33,8 procentiem un tagad ir 77,9 latu. Centīsimies, lai nājamajā mēnesī produkcijas ražošanas palielinātos un tas automātiski izraisīs algas pieaugumu. Viss atkarīgs no tā, kādi būs apstākļi un kā strādāsim.

– Kādā stadijā jūsu sabiedrības privatizācija?

Šī gada 2. maijā Ministru Kabinets pieņēma lēmumu nodot mūsu uzņēmumu Latvijas privatizācijas aģentūrai. Noteikumi tiks izstrādāti līdz 1995. gada novembrim. Tie jāatspoguļo arī presē. Mans viedoklis šāds: mūsu uzņēmums ļoti liels un dārgs. Mūsu valstī diez vai atradīsies organizācijas, kas būs spējīgas ieguldīt līdzekļus ražošanā, īpaši maz ticams tas šķiet pēc banku krīzes.

– «Dauteks» situāciju bija pasliktinājis spēcīgais ugunsgrēks 26. aprīlī. Kā šī stihiskā nelaime iespaidoja ražošanu?

Protams, ugunsgrēks nodarīja lielus zaudējumus. To kopējā summa ir aptuveni viens miljons latu, lai gan tiešie zaudējumi mazāki. Pirmkārt, uztrauc ēkas konstrukcija, kurai tagad nav jumta 2000 kv. m laukumā. Sadega un cieta ļoti daudz kabeļu. Līdz šī gada 1. oktobrim ugunsgrēka sekas plānojam novērst. Viss, kas var radīt avārijas, droši nostiprināts. Čeha atjaunošanā strādā gan mūsu darbinieki, gan uzņēmējorganizācijas.

– Vai ir atrasti vainīgie?

Visi materiāli par šo ārkārtējo notikumu nodoti izmeklēšanā, pagaidām tās rezultāti nav zināmi, bet, ņemot vērā izmeklētāju kompetenci, iespējams, ka vainīgais tiks atrasts.

– Ambaiņa kungs, kas patlaban jūs kā lielas akciju sabiedrības

vadītāju uztrauc vairāk par visu?

Tas, pirmām kārtām, ir apgrozījuma līdzekļu trūkums. Tuvojas apkures sezona. Pilsētai jāiegādājas mazus. Ja tagad tas maksā aptuveni 70 dolārus tonnu, tad ziemā nāksies divreiz vairāk.

Mūsu tilpnēs var iepildīt 27 000 tonnu mazuta. Šobrīd tās ir aizņemtas par 40 procentiem. Pietiktu trim mēnešiem. Tīpnes vēl ir «Latgales naftai» Borovkā, ietilpība ir 50 000 tonnu. «Latgales nafta» ir gatava uzņemt šo mazuta daudzumu, taču tai nav tik jaudīgas katlu mājas, lai aukstā laikā sasildītu. Borovkieši neiebilst pret kooperēšanos ar mums.

– Rūpes, problēmas, uzdevumi... Ar ko nodarbojaties brīvajā laikā, lai no tiem atpūstos?

Nesmu ne zvejnieks, ne mednieks. Patīk pasēņot. Brīvajā laikā lasu avīzes. Esmu pieradis sekot notikumiem valstī un pasaulē, tai skaitā Krievijā. Lai vai kā, bet šobrīd mēs esam ļoti atkarīgi no Krievijas rubļa. Intesējos arī par sportu.

– Ambaiņa kungs, tuvojas 6. Sacīmas vēlēšanas. Kā lielākā pilsētas uzņēmuma vadītājs un politisko aprindu autoritāte, jūs nevarat palikt malā no politikas. Kā šobrīd, jūsuprāt, izkārtoties politiskie spēki?

Man visvairāk imponē «Latvijas ceļš», tāpēc es balotējos tieši šīs partijas sarakstā. Tā izsaka interesi, pirmām kārtām, ar savu mērogo programmu, kas atbilst dzīves realitātei. Tā atrodas citu partiju centrā, kuras dažkārt ieņem pārāk labējas vai kreisās pozīcijas. Kreisajiem iegūt varu šodien ir maz izredžu, un diez vai ar viņiem kāds dibinās savienību. Visvairāk es neuzticos LNNK. Ja Saeimā būs šīs partijas vairākums, tad domāju, ka nacionālās attiecības, politiskā un ekonomiskā situācija valstī pasliktināsies. Par to liecina pati LNNK programma. Neticu arī «Saimniekam». Tas raujas pie varas jebkuram līdzekļiem. Arī balsošana par Zemnieku savienību, manuprāt, būtu nenopietna. Lauksaimniecība sagrauta, bet šīs partijas kandidāti, kas paši ir pie tā vainīgi, meklē iespējas to reanimēt.

Centriskās pozīcijas partijas ir tās, kas mums šodien vajadzīgas, no tām atkarīgs valsts ekonomikas limenis, nacionālās attiecības un cilvēku labklājība.

TĀ TAS VISS REIZ BIJA

ĒRIKS HĀNBERGS

Cienājamais Jāņi!

Lā jau stāpju, nābu dāru pā -
neatā stāpju nēdēpā vai dēdēpā.
Tā atā impūta pūlētā, gūe
līgā vai stāpju. Neitā sa dēi
nā fūe tē dēi acēdēt, nēdēpā
nīpēt lēpāpā lēpāpā. Nā dēi
nā jūpā gādēpāpā dēpāpā nā
arēdēt ar nēdēpāpā.

Ar nāpā sa vīdēpā nāpā
lēpāpā, lēpāpā lēpāpā.

Nāpāpā dēdēpā.

19.11.84.
205.

LATVIJAS RADIO ATSĀKUSI Ē. NĀNBERGA GARĀ STĀSTA «PĪRMA GREKA LICIS» LITARĀROS LASĪJUMUS. ARĪ «ZEMTURA» RĪCĪBĀ IR «NC» REDAKTORA BIEDRA TO LAIKU SACERĒJUMI

1. 02. 84. Lauktehnikas Jelgavas rajona apvienības pārvaldnieks Jāzeps Kivlenieks:

– Ja cilvēks četrdesmit piecdesmit gadu vecumā maina darbu, tad brāķis vien iznāk.

3. 02. 84. Kurinātais amatu savienošana azartā aizgājis tik tāl, ka apkalpo četras kurtuves pilsētciemata četrās dažādās vietās. Braukā ar žiguli un katrā vietā kurtuvē iemet pa lāpstai.

4. 02. 84. Jaunam traktoram sāk klauzēt dzinējs. Aizved uz garantijas remontu. Saņem atpakaļ: karteri tukša cigarešu paciņa, tukša piena paciņa un metāla skaidas.

6. 02. 84. – Atbrauc komisijas, viņas jāvadā, viņas jāizgulda un vēl arī jāizklaidē.

8. 02. 84. Kad Lauksaimniecības akadēmijā divmēnešu kursos skolojās saimniecību vadītāji, pasniedzēji omulīgi komentē:

– Viņi akadēmiju grezno arī no ārpuses, paskatieties, cik daudz vieglo automašīnu pils priekšā.

10. 02. 84. Par kursiem izlaiduma pēcpusdienā:

– Jūs esat bijuši kapitālajā remontā ar garantiju uz pieciem gadiem.

11. 02. 84. – Sež kā pie norakstītas siles.

12. 02. 84. – Es kā priekšsēdētājs esmu uzadzējis biezu ādu, lai katrs duraks nevar ievainot.

13. 02. 84. – Neprot steigties. Tā mēs vērtējam kombainierus, kuri, labību pļaudami, graudus birdina.

14. 02. 84. – Atved remontēt mašīnu, bet vai tā ir mašīna? Ar dubļiem piedzīts bezdievīgs un apdauzīts dzelžu savārstījums.

15. 02. 84. Saka: «Darbs nodimd.» Dzirdēju:

– Mūsu piens nodimdēja pa visu republiku.

19. 02. 84. – Ragi aug ātrāk par gaļu.

22. 02. 84. – Tā ar tiem spicajiem ceļgaliem?

– Atceries, ka sieviešu ceļgali nekad nav spīci, bet vilniši gan. Uz tiem nakad nevar sadurties, tikai paklupt.

23. 02. 84. – Par daudz bieži kolhozu pārskata sapulcēs zemnieku apklūsināja un apsauca, tāpēc tagad viņš gandrīz nemaz nerunā. Nosēž, noklausās un iet mājās.

24. 02. 84. Bauskas rajona kolhoza «Stelpe» galvenais dispečers Atis Avots:

– Cilvēki jāaudzina un lopi jāaudzē. Bet abi darbi jādara kārtīgi – ar cieņu pret cilvēku un ar cieņu pret lopu.

25. 02. 84. – Ko tikai neizgudro. Dārzina paklāj kaprona tīklu, virsū zemi, iestāda kartupeļus. Kad rudenī jārok, parauj tīklu uz augšu un viss kārtībā.

26. 02. 84. Antra Liedskalniņa:

– Kādu man griežtos jaunatni? Lai no katriem pieciem viens varētu savaldīt trakojošu zirgu.

27. 02. 84. – Viņš man toreiz ieburziņa apšaubāmu govi.

MINSTERĒ GAIDA LATGALIEŠUS

SKOLĒNI, VECĀKI, VECVECĀKI, VISI VISI LATVIEŠI!

Svinēsim MLĢ 50. jubileju 1996. gada 14. februārī.

AICINĀJUMS VISIEM

Jūs gaida Latvijā, Vācijā, Eiropā atzīta Minsteres Latviešu ģimnāzija.

– Skolēni! Piesakieties nekavējoties!

– Vecāki! Atbalstiet savus bērnus un sūtiet viņus uz MLĢ!

– Labvēļi! Dodiet stipendijas Jums pazīstamiem jauniešiem! Ziedojiet MLĢ Latvijā skolēnu atbalstam!

MLĢ ir istā vieta, kur iegūt:

– labu Rietumeiropas izglītību,

– latviešu valodu un latviskas zināšanas

– orientāciju uz Latviju, uz Eiropu, uz Rietumu pasauli

MLĢ jau 49 gadus mācās latviešu jaunieši no visas pasaules, pēdējos piecus – arī no Latvijas, lai iegūtu savai dzīvei stabilus pamatus, iespējas uzreiz studēt Eiropas un pasaules augstskolās. Gandrīz 1000 MLĢ jauniešu šeit ir izglītojušies latviski un eiropiski, arī šodien viņi ir aktīvi trimdas sabiedrībā vai pat ieņem atbildīgus amatus Latvijā, tās diplomātiskajos dienestos. Latvieši, strādāsim jaunajai neatkarīgajai Latvijai un būsīm daļa no Latvijas patiesās

atbrīvošanas!

MLĢ ir tilts uz Eiropu un Latviju, uz sevi!

Demokrātijas tilts, uz kura stāvēs jaunieši no trimdas kopā ar jaunieši no Latvijas. Tas ir tilts, kas vairs nav jābūvē – tas jau ir!

MLĢ ir divas mācīšanas iespējas:

a) iegūt Vācijas abituriju, iestājoties 11. klasē (tas dod tiesības studēt Vācijā, kur studiju nauda ir ļoti niecīga, vai daudzās citās Eiropas, vai aizjūras zemēs).

b) iestāties t. s. «koledžas» vai kāda citā klasē uz vienu gadu, lai galvenokārt papildinātos latviskajās zinībās vai vācu valodā.

Galvenais ir griba nākt un mācīties MLĢ!

Stipendijas un citi jautājumi ir atrisināmi!

– Skolēniem no Vācijas: vācu iestāžu stipendijas un atbalsts

– Eiropas Kopības zemēm: Eiropas Parlamenta un valdību atbalsts,

– Aizjūras (ASV u. c.): atbalsts no vietējām latviešu organizācijām vai attiecīgiem valsts fondiem,

– Latvijas: latviešu organizāciju Vācijā (LCM, Daugavas Vanagu, MLĢ Veicināšanas biedrības u. c.) stipendijas, vācu ģimenes un nakotnē arī sponsori no Latvijas.

No vācu puses 1994. gadā MLĢ saņēma gandrīz 1 miljonu DM, bet ir un būs arī vēl latviešu organizāciju sarūpētie līdzekļi.

Skolēni, vecāki, labvēļi, lūdzam Jūs pieteikties rakstiski vai telefoniski:

Minsteres Latviešu ģimnāzija (Salzmannstr. 152, 48159 Münster, Tel. 0251 – 213013 vai tel. fax: 0251-218772)

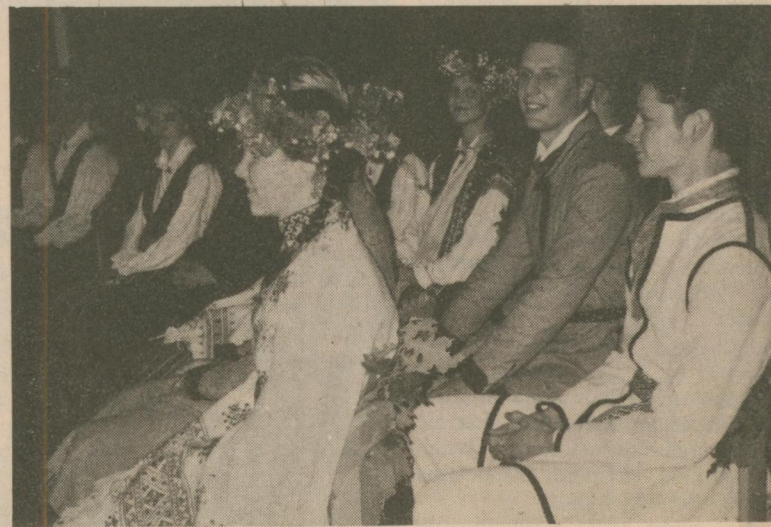
Internāta jautājumi: Latviešu Centrs Minsterē, turpat, tel. 0251-217017

1995./96. mācību gads sāksies 28. augustā

Vēl nav par vēlu!

Tieši tagad ar Latvijas kā Eiropas kopības asociētās locekles un Jūsu perspektīvam – Ja ne tagad, tad kad?

Informācija: Latviešu Preses Biedrība Vācijā
Salzmannstr. 152, 48159 Münster
Tel./fax: 0251 – 217515

LATVIEŠU ĢIMNĀZIJA MINSTERĒ PASTĀVĒS

Vecāku pateicība

Kā jau vairākkārt trimdas un Latvijas presē ziņots, Latviešu ģimnāzija Minsterē (Vācijā) turpinās pastāvēt un jau tuvākajā laikā kļūs par jaunveidojamā Latviešu kultūras centra neatņemamu sastāvdaļu. Tāda ir gan vācu vadošo politiķu griba kā Ziemeļreinas – Vestfālenes zemes, tā visas federālās valsts līmenī, gan Latvijas politiķu vēlēšanās. Turklāt te sakrīt valdošo partiju viedoklis ar opozīcijas prasībām. To apliecināja visi Minsteres skolas jubilejas abiturijā klātesošie prominentie politiķi, un tie bija pārstāvēti neredzēti kuplā skaitā: no Latvijas puses vesela valdības delegācija Ministru prezidenta M. Gaiļa vadībā, diemžēl, nebija ielūgts neviens opozīcijas pārstāvis, taču tie savu Minsteres ģimnāziju atbalstošo viedokli M. Grinblata u. c. personā izteica jau agrāk, ziemā, preses konferencē vācu un latviešu žurnālistiem politiskā semināra laikā

Minsterē. No vācu puses vispirms minēsim Ziemeļreinas-Vestfālenes pavalsts sociāldemokrātiskās valdības delegācijas vadītāja, kultūras (un izglītības) ministra H. Švira (Schwier) skaidro JĀ skolas un Latvijas daudzpusīgam atbalstam, tad pašu ģimnāzistu ieaicināto Vācijas Bundestāga deputātu no Minsteres vēlēšanu apgabala R. Polencu (Polenz – viņš ir viens no pašreiz strauji augšupejošiem politiķiem Kristīgo demokratu ūnijā, tikko ievēlēts par Minsteres novada Kristīgo demokratu līderi, darbojas Bundestāga Ārlietu komisijā) ar jaunu iniciatīvu – financēt ģimnāziju arī no jaunizveidotā attīstību un sadarbību veicinošā Minsteres Fonda. Patikami bija satikt Bundestāga deputātu V. Nahtveju (Nachtwei) no Zaļo partijas, viņš ir viens no nedaudzajiem vācu politiķiem, kas arī pats ir organizējis vai piedalījies baltiešu atbalsta pasākumos. Vēl jo patīkamāks bija viņa atbalsts mūsu skolai, sevišķi tagad, kad veidojas jauna pavalsts

valdība, acīmredzot sociāldemokrātu un zaļo koalīcijas valdība.

Savu atbalstu šai ūnikālajai skolai izteica Minsteres pilsētas galva M. Tina (Tuns), starp citu, arī sociāldemokrātu un zaļo kopīgi izvirzīta, un pēc daudziem «aizmirstības» gadiem arī trimdas vadošās organizācijas – PBLA priekšsēde V. Paegle. Viņiem pievienojās Vācijas latviešu organizāciju vadītāji u. c. Patīkami bija redzēt un dzirdēt Minsteres pilsētas iedzīvotāju nevilto interesi par latviešu skolu, viņu uzmundriņošos vēlējumus. Te liels nopelns no vācu preses puses, Minsteres vietējos masu saziņas līdzekļos informācija un raksti parādījās vismaz trīs reizes, bija arī televīzijas un radio raidījumi, ieradušās centrālo vai pārreģionālo vācu masu mediju (WDR, RTL u. c.) darba grupas un no Berlīnes viens no vadošajiem ekspertiem Baltijas jautājumos, žurnālists J. Višinskis, kas traģiskajās janvāra dienās kļuva

slavens ar savām tiešajām pārraidēm no ielenktā Lietuvas valdības nama. Uz šo jubilejas abituriju bija beidzot apvienojušās savstarpēji karojošās latviešu organizācijas Vācijā – LCK un LCM, tās iznesa lielāko un grūtāko svētku nastu – abus abiturijas aktus kā pilsētas rātsnamā, tā pašā centrā. Gribētos cerēt, ka šī vienotība pastāvēs, arī skolas akūtos ikdienas jautājumus konstruktīvi risinot... Svētku norisi aktīvi līdzveidoja MLĢ Draugu un bijušo skolnieku biedrība, cerēsim, ka šis pasākums nebūs bijis viņu «gulbja» dziesma... Svētku laikā manifestējās jauna skolu atbalstoša organizācija – MLĢ Veicināšanas biedrība, aktīvi darbojās citas organizācijas.

– Daugavas Vanagi, Preses biedrība u. c. Visiem kopīgi izdevās gan svētki (izpriecās, bijušo abiturientu un absolventu tikšanās utt.), gan darbs – skola pastāvēs!

Vecāku un skolnieku pateicība tika sniegta gan skolotājiem, gan politiķiem un vadītājiem. Taču īpaša vecāku un bērnu pateicība jāzīnā tiem, kas aktīvi iestājās un cīnījās par skolas turpmāko pastāvēšanu. Minēsim Vācijas Daugavas Vanagu

valdes locekli I. Balodi, viņa un līdzdomātāju cīņa daudziem likās donkihotiska, taču arī ideālisms ir varens spēks; LCP un LCK locekli M. Bērziņu, kas pievērsās izmisīgam, bet likumīgam skolu glābšanai līdzeklim; bijušo abiturientu – K. Freibergu, kas organizēja skolniekus cīņā par savām tiesībām, kā arī LCK priekšsēdētāju – Dr. I. Veitu, kas nebaidījās no skolas «nedraugu» spiediena un izšķirīgā brīdī tomēr uzņēmas pilnu atbildību par skolas turpmāko pastāvēšanu.

Skaidrs ir viens: tikai pozitīvā vienotībā un kopdarbībā mēs varam saglabāt šo nozīmīgo latviešu kultūras un izglītības centru Eiropā.

J. Kukulis

Attēlos augšā pa labi: liecību un grāmatu veltī saņem Inese Sieberte no Herfades, viena no trim katoļu jauniešiem; rindu sākumā Ieva Zaķe no Jūrmalas un Jānis Vaivads no Rīgas. Attēlā pa kreisi apakšā – MLĢ izlaiduma aktā pirmajā rindā no labās finansu ministre I. Sāmīte, ministru prezidents M. Gailis, ministre V. Tērauda, vēstnieks E. Levits ar kundzi, otrajā – mācītāja I. Evarte, arhibīskaps E. Rozītis un PBLA valdes priekšsēdētāja V. Paegle.

Alberta Spoģa foto

MINSTERES LATVIEŠU ĢIMNĀZIJA

uzņem skolēnus

1995./96. mācību gadam, kas sāksies šī gada 28. augustā. Pieteikšanās un informācija: Lettisches Gymnasium, Salzmannstr. 152, 48159 Münster. Tālrunis 251-213013.

P. S. Pieteikties uz šo mācību gadu vēl var – arī ar mazu nokavēšanos. Varbūt ka skolēni vēlas braukt no Latgales – ir piemaksas ceļa naudai uz Minsteri, var cerēt uz stipendiju.

